

Telegraful

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român

Str. Șaguna 8

Sibiu

Organ național-bisericesc

Abonamentul

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei
luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900
Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marți și Vineri

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român
strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori ne-
francate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir peti 6 Lei pentru odată, dacă se pu-
blică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Te-
legraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

† Ioan de Preda

(1841—1930)

Vestea morții veneratului
octogenar *Ioan de Preda*, unul
dintre vechii luptători ardeleni,
a îndurerat adânc inimile nume-
roșilor săi cunoscuți, cari au mun-
cit, mulți ani în grele împrejurări,
alături de regretatul dispărut.

Ioan de Preda, membru al
sinoadelor și congreselor de pe
vremuri, în tot cursul lungii sale
vieți, s'a deosebit prin râvna ac-
tivistă și prin duhul de-a
se jertfi. Pe calea aceasta și-a
dobândit de timpuriu autoritatea
și respectul în cele mai largi cer-
curi ardelenesti.

A veghiat cu convingere,
susceptibil și pentru amănunte,
la bunul mers al instituțiilor, care
il cinstiseră cu toată încrederea
cuvinită unui valoros membru
al lor.

Cu temeinică pregătire juri-
dică și cu vastă experiență de
viață, Ioan de Preda a rostit
adesea cuvânt deciziv în proble-
mele economice și de admini-
strație în așezămintele noastre
culturale și bisericesti.

Conduc de caldă iubire față
de neam și biserică, purta viu
interes pentru toate chestiunile

publice, privitoare la înaintarea
în cultură și avere a poporului
asuprit din sinul căruia răsărise.

Avrigean de origine, — din
satul cu bun renume al lui Gh.
Lazăr, — și-a închinat puterile
sufletești luând activă parte la
lupta națională, culturală și bise-
ricească a Ardealului robitor.

Pe aceste meleaguri, numele
lui Preda Ioan nu va fi uitat, ci
mereu pomenit cu recunoștință
de care atât de mult s'a învred-
nicit.

Inmormântarea regretatului bărbat
s'a făcut Sâmbătă în 9 l. c., la
ora 4 d. a., din capela cimiterului
orășenesc.

Prohodul l-au săvârșit Părinții
Consilieri Dr. V. Bologa și Tr. Sco-
robeț, Păr. protopop Em. Cioran și
diaconul I. Dinu, ear răspunsurile le-a
dat corul meseriașilor noștri sub con-
ducerea dlui I. Stanciu. Afară de în-
durerata familie a răposatului, a luat
parte la înmormântare numeros pu-
blic din Sibiu, în frunte cu P. S. Sa
Arhiepiscopul Vasile, vicar arhiepiscopesc.

Pangericul, rostit la acest prilej,
de Păr. Consilier mitropolitan Dr. V.
Bologa, este următorul:

*Prea Sfințite Părinte,
Îndurerată familie,
Jalnică asistență,*

Cu stimă generală petrecem în
calea sa din urmă, pe adormitul în
Domnul *Ioan de Preda*, distins avocat
și fiscal în retragere al Arhiepiscopiei
ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu,
unul dintre cei din urmă stâlpi ai

vieții și ai gloriei bisericii noastre din
vremile apuse ale Marelui Arhiepiscop
Andrei Șaguna.

Apune din mijlocul nostru la o
vârstă înaintată după legile firii, la 90
de ani în muncă cinstită și binecu-
vântată, totuși sufletul nostru coboară
gânditor în adâncul nepătruns al de-
stinului vieții omenesti, pentruca res-
gândit și frământat, până în ultima
analiză, să constate înc'odată, că nu
găsește altă soluție peste concepția
biblică, că «desertăciune sunt toate
și viața aceasta e umbră și vis», cum
spune cântarea bisericască, cu o du-
ioasă resemnare, străcurând doară
printru lacrimi vre-un picure de mân-
găere.

În vârtejul acestei enigme se
dapănă firul vieții omenesti, lăsând
în urmă abia amintirea faptelor bune,
ca o biată chezășie pentru harul și
mântuirea sufletului nostru.

Pătruns de asemenea ideal cre-
știnesc, adormitul în Domnul a fost
o pildă vie pentru noi în viața pu-
blică, ca bărbat ieșit din școala lui
Șaguna. Pentru că el nu a fost numai
cu numele din acea epocă de izbândă
a Marelui Șaguna, când după lungul
întunec al iobăgiei, totul trebuia
creat, ca din pământ, pentru ocroti-
rea vieții naționale, culturale și eco-
nomice a poporului român. Nu! El
a fost unul din acei fii aleși ai bise-
ricii, care a înțeles pe deplin glasul
Marelui Arhiepiscop, care, după cuvântul
judiciosului său biograf, răsună «ca o
trimbiță de chemare la muncă nepre-
getată, la luptă conștientă și neșovăi-
toare, la îndeplinirea bărbătească, fără
zăbăvă, a datoriei față de lege și
neam»... (*Mitropolitul Andrei Baron
Șaguna*, de Dr. I. Lupaș, pag. 8).

În asemenea trăsături generale
se poate încondeia viața adormitului

în Domnul. Născut în comuna Avrigh
lângă Olt, în Ianuar 1841, din părinți
comercianți, tatăl: *Anton*, mama: *Elena*
n. *Bratu* din Brașov. Au fost trei frați,
doi din ei advocați și unul negustor,
și patru surori, dintre care astăzi o
singură soră mai e în viață, dna *Ana*
Ilincea în Avrigh. A urmat studiile li-
ceale în Sibiu, bacalaureatul în Beiuș
și dreptul la Academia din Sibiu. A
fost aplicat ca funcționar la guverul
transilvănean din Cluj, scurtă vreme
în Deva. Definitiv s'a așezat în Sibiu,
începând cariera sa de avocat pe
timpul Marelui Șaguna.

A fost un aderent convins al lui
Șaguna și toată viața sa a lucrat în
spiritul lui. Dovadă strălucită despre
aceasta e publicația sa: «*Constituția
bisericii ortodoxe române din Ungaria
și Transilvania sau Statutul Organic
comentat și cu concluziile și normele
referitoare întregite*», operă de valoare
apărută în 1914, aproape 300 pagini,
în care urmărește cu multă compe-
tință întreaga legislație a Ungariei și
a Transilvaniei cu toate dispozițiile
ei draconice pentru biserica ortodoxă-
română, începând dela 1526, când
Ungaria ajunge sub stăpânire tur-
cească, după dezastrul dela Mohács,
iar Transilvania se desface de cătră
ea. Pas de pas arată legile asupritoare
pentru biserica ortodoxă-română și
pentru poporul român, până la 1868,
când legislația țării, în urma neobosi-
telor stăruințe ale lui Șaguna, acordă
și bisericii ortodoxe-române o auto-
nomie mai umană. Multă vreme încă
va servi aceasta carte, ca cea mai
bună călăuză pentru cei chemați
cunoaște și a aplica constituția bise-
ricii ortodoxe-române.

În vârsta bărbăției sale, la 1877
întemeiază familie, pășind la taina
sfinției cununii cu aleasa inimii sale

FOIȘOARA

Păcatul e iluzie, sau e realitate?

Această tristă constatare, asupra
stării actuale a neamului omenesc,
o găsim în toate timpurile; chiar
la începutul istoriei se găsesc aceleași
fapte: ura, lupta, războiul; cele mai
vechi amintiri pe care oamenii pri-
mitivi ni le-au lăsat, sânt armele, cân-
tecele de luptă, poeziile războinice,
exprimând răzbunarea și ura dușma-
nului. E adevărat că răul, sub dife-
ritele sale forme, par'că se urcă atât
de aproape de originea rasei noastre,
încât îți vine să crezi că el este ne-
despărțit de natura omenească și că
este element constitutiv, poate chiar
necesar.

Înainte cu 19 veacuri, într-o
epocă întunecată, trăi profetul din

Nazaret, Isus Hristos, într-o veșnică
stăruință, la adăpost de păcat, cu toate
că a fost expus, ca și noi, la mari
ispite.

Era de ajuns ca un singur re-
prezentant al umanității să fi trăit fără
păcat, pentru ca păcatul să nu se mai
fi arătat, mai ales când e vorba de o
ființă, care a fost tot așa de umană
ca toți ceilalți, fiind dat că Hristos
este omul tuturor timpurilor și tuturor
țărilor, omul moral, Isus prin excelență.

Însă, această personalitate, unică
în istorie, fu expusă la groaznică îm-
potrivire; nimeni n'a fost pizmuit,
desprețuit ca Hristos. Acela care se
născuse într-o iesle, Acela care n'avu
loc de odihnă, trebui să-și sfârșească
misiunea pământească pe crucea de
pe Golgota între doi tâlhari...

Această cruce a devenit centrul
istoriei; pe măsură ce oamenii se
succed pe planeta noastră, toți sânt
obligați a o contempla și prin ea toți

trebuie să recunoască păcatul ca o
realitate, cea mai tragică, cea mai
groaznică dintre toate.

Dacă sânt îndoieli în sufletul
nostru în privința răutății inimii omu-
lui, este de ajuns să aruncăm o pri-
vire în urmă asupra acestei scene
centrale a istoriei, care se cheamă
drama de pe Golgota, pentru a vedea
că ea reînvie.

Ceeace este adevărat despre
istoria omenirii, este tot atât de ade-
vărat despre fiecare individ în parte;
istoria individuală condamnă pe om
tot așa, ca și istoria universală. Ori
cine se cunoaște puțin, ori cine are
o viață internă dezvoltată, trebuie
să simtă că experiențele sale cele
mai vechi sânt experiențe de păcat,
cele mai vechi amintiri ale sale sânt
atinse de prezența răului.

Tot așa și cu omenirea: Aminti-
rile ei pot fi mai mult sau mai puțin
clare, dar ele vor avea același caracter.

Așa și faptele. Dar dacă toi
oamenii sânt de acord într-o le con-
stata, ei diferă, îndată ce e vorba să
descopere originea lor; o mulțime
de explicații s'au făcut, ce toate po-
fi reduse la două: a *determinismului*
și a *libertății*.

Explicația deterministă provine
tocmai din constatarea sfâșietoare
faptelor citate; ele se ivesc așa de
numeroase și așa de copleșitoare
încât ajungem la concluzia logică, că
răul este necesar, — el nu poate
nu fie — nu e o întâmplare, prin ur-
mare păcatul este inerent în sufletul
omului, și omul nu poate să nu fie
păcătos, altfel n'ar mai fi un om.
După cum leopardul, are pete
blană, după cum paserile au aripi
tot așa una dintre trăsăturile carac-
teristice ale ființei umane este de
fi păcătoasă.

Dar atunci ce fel de idee
facem despre păcat? Foarte simp

dna *Berta Glufcevskey*, trăind împreună 53 de ani, în fericită viață familială, senină și liniștită. Impresiile acestei frumoase căsnicii, sunt fără îndoială pentru durerea întristatei văduvi, un izvor de neuitate aduceri aminte pentru bunătatea și cavalerismul soțului distins, chemat acum, din aceasta vale a plângerii, la o viață mai fericită.

Nu i-a fost hărăzit dela bunul Dumnezeu să aibe și copii. I-a fost dat însă, să agonisească, prin munca sa proprie, o avere frumoasă, cum rar se găsește între noi. Imobiliile considerabile, case și grădini de mare valoare, ca un patrician adevărat în Sibiu nostru de astăzi, în sinul căruia nu căuta societățile sgomotoase, găsind mulțămirea cea mai intimă în sinul familiei sale, ca un model de căsnicie aleasă.

În clipele din urmă am aflat, că pentru avere sa considerabilă a făcut dispoziții generoase, destinându-o în viitor pentru rudenii și pentru scopuri filantropice, religioase-morale și culturale-științifice, sub conducerea *Consiliului arhiepiscopesc ort. român și a Asociațiunii pentru lit. rom. și cultura poporului român* din Sibiu. Fapta aceasta grăiește de sine. Generațiile noastre viitoare vor aprecia cu sfințenie nobila sa ctitorie, întărind rândurile neamului în gândul său curat, cu eternă recunoștință generosului binefăcător. Amănunte vor urma.

Și în viață făcea parte, aproape din toate corporațiile și societățile de binefacere sau culturale, din sinul poporului român. Președinte al Reuniunii agronomice din Sibiu, unul dintre cei dintâi întemeietori ai societății de asigurare «Transilvania», Membru al Consiliului Arhiepiscopesc, secția economică, al Adunării Episcopale, Congresului bisericesc, Comisiunii administrative a Tipografiei Arhidiecezane, al *Secțiilor literare* ale «Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român», al Reuniunii culturale și naționale a meseriașilor români din Sibiu, ș. a. Timp îndelungat fișcal al Consiliului Arhiepiscopesc, făcând cele mai bune servicii bisericii, ca sfetnic luminat și desinteresat în cele mai gingașe și complicate chestiuni de drept ale bisericii, pentru care în sinul acestei înalte corporațiuni, pururea i se va păstra cu pietate sentimentul recunoștinței și memoriei sale.

Un mic episod a avut adormitul și în războiul pentru întregirea neamului. În primele zile din Septembrie 1916, când armatele adverse stăteau față în față, în apropierea Sibiului, cetățenii sibieni, preocupați

de soarta lor, înclinau a primi cu steaguri albe armata română. Doi dintre fruntașii sibieni, anume adormitul în Domnul împreună cu fericitul proprietar Borger, au și plecat îndată la tabăra română din Cîsnădie, ca să prevină, în buna lor credință, o inutilă vărsare de sânge. Un curaj această intervenție, fără îndoială, dar nu s-a mai plinită vremea, și fericitul Borger s'a înapoiat, dar adormitul în Domnul nu s'a mai putut întoarce. S'a refugiat apoi cu armata română în Muntenia și în Moldova, și a suportat cu o bărbăție rară, la vârsta sa de 75 de ani, toate mizeriile și neajunsurile refugului. Abia după doi ani de zile, după victoria finală a armatei române, s'a putut înapoi la vatra sa familială, la casa sa pompoasă, sechestra în timp. Astfel l-a învrednicit cerul, să vadă visul cu ochii și să trăiască încă 12 ani în România întregită, până la adânci bătrânețe, pentruca învrednicit de acest dar ceresc, să poată exclama cu bătrânul Simion: Acum slobozește pe robul tău, Stăpâne, după cuvântul tău, cu pace, că văzură ochii mei mântuirea ta. (Luca 2, 29).

Pas dară, suflet senin, în calea vecinicii, însoțit de ultimul nostru adio și pios omaj, că: Luptă bună ai luptat, curgerea ai plinit, credința ai păzit. Cununa recunoștinței cu stimă ție s'a împletit. Amin!.

După panegiricul rostit de Păr. Bologa, a vorbit, în numele baroului avocaților din Sibiu, dl *Dr. Lucian Borila*, decanul actual al baroului, zicând următoarele:

Intristată adunare, — La adânci bătrânețe și după o viață laborioasă, *Ioan Preda*, confratele nostru timp de 52 ani și primul nostru decan în România întregită, a încetat din viață. Defunctul nu a trăit numai pentru profesiunea sa de avocat, pentru apărarea drepturilor și intereselor justițiabililor în fața autorităților. El a făcut parte din acea generațiune viguroasă de avocați din Transilvania, care simțea și știa, că are o chemare mai largă, — datorită de a fi apărători desinteresați ai drepturilor și intereselor obștești.

Astfel vedem înainte de război pe fostul nostru confrate membru activ al corporațiilor administrative ale județului și orașului Sibiu, iar timp de patru decenii el este jurisconsultul Arhiepiscopiei ortodoxe din Sibiu și până la moarte membru al aproape tuturor corporațiilor reprezentative și executive ale acestei biserici.

unde se produce acest fenomen, omul se liberează de păcat. În cursul normal al lucrurilor, o fază primă, faza păcatului era necesară, în aceeași vedere a dezvoltărilor care urmează și a cursului evoluției.

Această explicație a păcatului a primit, se pare, o eclatantă confirmare prin teoria darwinismului și a descendenței animalice a omului; păcatul, dacă această ipoteză este adevărată, n'ar fi altceva decât restul animalității din om, însă în măsură ce omul se îndepărtează de animalitate, se îndepărtează de păcat și pierde ultimele rămășițe ale naturii sale originale.

Chestiunea este a ști, dacă în realitate omul este cu atât mai bun, cu cât este mai îndepărtat de animalitate — va să zică mai civilizat — mai instruit, mai puțin senzual, — într'un cuvânt comparând un locuitor cucernic al satelor sau un brav muncitor puțin instruit, însă foarte cinstit și

Jurist distins și cunosător temeinic al legiurilor ungare privitoare la biserica ortodoxă, cunosător în-deosebi al constituțiunii ei și a intereselor naționale, pe cari această constituțiune le ocrotia, defunctul a devenit comentatorul Statutului organic al Mitropoliei ortodoxe din Transilvania, ridicându-și prin opul său încă în viață un monument, care îi va păstra amintirea și în generațiunile viitoare.

Baroul Sibiu a dat defunctului dovada stimei și încrederii sale, alegându-l cu mulți ani înainte de izbucnirea războiului mondial membru al consiliului și vicepreședinte. După război defunctul a fost ales președinte — decan al baroului.

Corpul avocaților din Sibiu aduce distinsului confrate, în fața scriului său, un ultim salut, și dă expresiune sentimentelor sale de înaltă stimă și de venerațiune, ce i le-a păstrat totdeauna.

În presara zilei de Adormirea Maicii Domnului, 15 August 1930, se împlinesc 14 ani dela intrarea României în război. Trupele române dela hotar, în avânt eroic, străbat munții despărțitori de frați, ca după primele biruințe să se izbească în fața numărului și armamentului superior al dușmanului.

A început retragerea și întreaga mizerie împreună cu înfrângerea oștirilor noastre, — care nu se opresc decât în ținutul Moldovei.

Aici, ajutată de Franța mare și glorioasă, armata română se reface și se pregătește cu hărnicie, — ear în August 1917 răspunde cu bătaia groaznică dela Mărășești, în care dreptatea cauzei românești a ieșit biruitoare.

După jertfe uriașe, idealul național se înfăptuiește, visul strămoșesc e realitate...

Să întărim, tot mai mult, această realitate cu înțelepciune și stăruință și purtați numai de dragostea față de neam și biserică!

Citiți și răspândiți ziarul

Telegraful Român

moral, cu unii reprezentanți, plini de civilizația modernă, — vom putea ușor constata că, superioritatea morală va fi de partea primului și nu de partea celui de al doilea. (Urmează).

Insemnări sociologice

Teoria cauzelor actuale

Un geolog englez, spirit generos și deschis, sir Charles Lyell, a stabilit, acum câteva zeci de ani, ceea ce se numește teoria cauzelor actuale. El a demonstrat, că schimbările petrecute în cursul vremurilor pe suprafața pământului nu sânt datorite, cum se credea până la dânsul, unor cataclisme neașteptate, ci sânt efectul unor cauze lente și aproape cu neputință de observat, care continuă să ducă mai departe, și astăzi, opera lor.

Urmărind teoria lui Lyell, ușor ne dăm seamă că aceste prefaceri ale

Instalare de preot *

În ziua prăznirii marelui profet Ilie a. c. s'a făcut în frumoasa comună Râșnov instalarea de preot a tinărului absolvent al Academiei teologice «Andreiane» Ioan A. Scurtu.

Potrivit vechiului obicei tinărul preot, fiu al Râșnovului, a fost întâmpinat la hotarul comunei de către comitetul parohial și un grup de tineri călăreți în port național.

Studentii râșnoveni, într'un car cu patru boi, împodobit cu covoare, panglici și brad, au întâmpinat pe preot în capul satului, unde i s'a oferit de către profesorul N. Ducariu tradiționala pâine și sare.

De aici a fost condus la biserică, unde înainte de începerea sfintei liturghii p. adm. prot. Gh. Babeș, după o predică caldă și bine simțită, a citit *Singhilia* dela I. P. S. Sa Mitru. nostru *Nicolae*.

Biserica de curând pictată era plină de credincioși cari ascultau cu evlavie desfășurarea solemnității.

După frumoasa predică a părintelui administrator protopopesc, a urmat predica părintelui Scurtu, care a rostit cuvintele: «Astăzi urc cu adevărat evlavie acest scaun de care este legată o scumpă moștenire sufletească și o tradiție religioasă a unui neam întreg. Așa a voit Dumnezeu, ca în biserica părinților mei și multora din dvoastră să vestesc prin cuvântul Domnului și prin viața mea împărăția lui Dumnezeu în mijlocul dvoastră. Împărăția lui Dumnezeu, să se pogoare în mijlocul nostru, cum în earna grea se pogoară primăvara și înviază natura întreagă.

«Ce taină negrăită cuprind în potirul lor cuvintele rugăciunii: «Fie voia Ta, precum în cer așa și pe pământ.» «Câți dintre D-Voastră nu v'ați trezit singuri în mijlocul naturii. N'ați auzit cum par'că se țeseau în taină hainele firii? Nu v'a murmurat atunci freacăta firii, că este o voce în lumea aceasta care stăpânește totul? Da, este o voce, o putere, este un Dumnezeu, care toată lumea din jurul nostru ni-l strigă. Pogorârea împărăției lui Dumnezeu pe aceste meleaguri se reduce la: legătura ce se poate face liber între voința ta și voia lui Dumnezeu. În clipele acestea, când stăm în fața altarului Domnului și murmurăm cuvintele: «Fie voia Ta, precum în cer așa și pe pământ», însemnează că am ajuns prin necazuri și încercări grele, să știm că fără voia

* Corespondență întârziată din lipsă de spațiu.

Sau provine din natura noastră limitată; noi sântem limitați în toate lucrările, sântem departe de a fi nemărginiți, cunoștințele noastre sânt mărginite, ignoranța noastră este foarte mare și păcatul e rodul acestora, în măsură ce noi progresăm în știință, care depășește limitele ignoranței noastre, lumina cunoștinței va risipi toate întunecimile păcatului. *Sau* mai bine zis păcatul se explică prin faptul că omul este în același timp trup și spirit; când el vine în lume, ceea ce predomină în el este animalitatea; ceea ce este animalitate ocupă locul prim, ceea ce sfântul apostol Pavel a declarat-o, știința evoluționistă a confirmat-o; ear ceea ce este spiritual, vine numai în urmă. Era deci natural ca omul să fie întâi dominat de instincte animalice și ca animalitatea să ocupe locul prim —; aici este păcatul și deci omul nu este responsabil; însă în urmă animalitatea trebuie să cedeze locul spiritului și în măsură

căror urme ne uimesc, nu ni se par atât de grozave decât fiindcă nu ținem socoteală de imensa scurgere a vremii, și că ele s'au înfăptuit destul de încet și de normal.

Fără rostogoliri furioase și-au schimbat marile albiile lor, și tot astfel au alunecat și ghețarii în câmpiile acoperite odinioară cu ferigi arborescente.

Asemenea transformări se săvârșesc și sub ochii noștri, fără ca măcar să băgăm de seamă. Acolo unde Cuvier vedea spăimântătoare cataclisme, Charles Lyell ne arată că nu e decât desfășurarea generoasă a forțelor firii.

Înțelegeți acumă cât de binevenită ar fi această teorie a cauzelor actuale, dacă am putea-o transporta din lumea fizică în cea morală, și dacă am putea scoate dintr'însa câteva învățăminte folositoare.

Spiritul conservator și spiritul revoluționar ar găsi, în sfârșit, acțiunea de împăciuire.

lui Dumnezeu nu este nimic bun în lumea aceasta și împotriva lui Dumnezeu nu poți trăi viață de om. Numai punând la temelie voinții noastre voia lui Dumnezeu putem noi oamenii să ne desrobim de prihana noastră omenească. Dar cum vom putea face aceasta? Mărit să fie Dumnezeu, fiindcă ni-a descoperit în Mântuitorul nostru Isus Hristos acest dar al cerului. În Mântuitorul a așezat Dumnezeu toată voia Sa. El este marele și puternicul altor al voinții tuturor oamenilor, cu care aceștia unindu-se într-o singură voință vor coborâ împărăția lui Dumnezeu pe pământ. Slujitor al acestei voințe a lui Dumnezeu și împărtășitor al tainelor celor dumnezeiești, prin harul ce l-am primit dela superiorii noștri duhovnicești astăzi, aici sunt așezat. Imi dau seama că nu merite, care se pot câștiga într-o viață mai îndelungată, V'au determinat să mă alegeți urmaș al vrednicilor preoți răsnoveni, ci nădejdea într'un viitor mai bun v'au călăuzit să mă alegeți slujitor al altorului dumnezeesc. De aceea, în aceste clipe solemne ale vieții mele răspund votului d-voastră cu alt vot scos din sufletul meu: imi voi aduce întregă viața mea, cu toată puterea ce o cuprinde sufletul meu, pentru înflorirea și slăvirea bisericii drep-măritoare a Răsăritului și a patriei noastre românești.

Incheie noul preot prin mulțumirile ce aduce I. P. S. Sale Mitropolitului nostru *Nicolae* pentru sprijinul ce l-a primit în acordarea acestei misiuni.

S'a început apoi sfânta liturghie, celebrată de către p. adm. prot., noul preot, și părintele Victor Plotogea, parohul din Satul nou, care a administrat cu vrednicie aproape doi ani de zile parohia.

În general, ocazia instalării de preot la biserică din Râșnov, binecuvântată pe vremuri de către Mitropolitul de fericită amintire Ioan Mețian, a fost înălțătoare și adevărată sărbătoare.

Ioan Lasca.

Dela românii din America

De câțiva ani există școală românească și la colonia română din St. Paul, Minn., unde este instructor P. misionar *Andrei Moldovan*.

Sfârșitul anului școlar s'a făcut cu deosebită sărbătorire, spre mulțumirea și bucuria părinților cari își trimit odraslele la această școală. Examenul s'a început cu rostirea de rugăciuni și cântări bisericești.

Incredințat că schimbările rămân neobservate când se înfăptuiesc treptat și continuu, conservatorul nu li s'ar mai împotrivi, din teama de a nu acumula forțe destructive tocmai acolo unde ar fi trebuit să ridice un zăgaz. Ear revoluționarul, la rândul său, ar renunța să răscolească cu imprudență energiile pe care le-ar ști că sunt totdeauna active.

Cu cât ne gândim mai mult la lucrul acesta, cu atât mai mult ne încredințăm că dacă teoria morală a cauzelor actuale ar pătrunde în conștiința umanității, ar transforma toate popoarele pământului într-o republică de înțelepți. Dificultatea este numai de a introduce, — și trebuie să mărturisim că e o dificultate destul de serioasă.

Coriolan Bărbat.

Împotriva dialectelor s'a deschis în Italia o vie acțiune, din motivul că tolerarea numeroaselor dialecte se face în paguba integrității naționale. Nu este nici o daună pentru Italia — scrie o revistă dela Roma — când diferitele dialecte vor fi suprimate, mai ales dacă e vorba de întărirea unității naționale.

Copiii din patru clase li s'a predat, în cursul anului școlar, material din următoarele obiecte: religie, limba maternă, istorie română, geografie, cântare. Din religie: rugăciuni, istorioare morale, istoria biblică, istoria bisericească; din cântare: toate clasele au învățat, pe 2—3 voci, cântări școlare, patriotice și bisericești, — ear la sfânta biserică școlarii cântă la liturghie în fiecare Duminecă. Instrucția în școală s'a ținut, ca și în anii precedenți, Lunea și Mercurea d. a. dela ora 4—6, ear Sâmbătă întreagă ziua.

Școala desfășoară o folositoare activitate, contribuind la răspândirea culturii și la întărirea legăturilor sufletești între frații noștri înstrăinați.

INFORMAȚIUNI

Universitatea din București a întocmit de curând o statistică a tinerimii universitare, care a urmat cursurile în 1928—29 la această școală. La facultatea de *teologie*, în patru ani, au fost înscriși 1116, între cari 5 studenți, și 3 studenți bulgari. — La facultatea de *drept*: 7403 studenți, 1060 studenți; după confesiune peste 6000 ortodocși, 1300 jidovi, 66 catolici, 36(?) greco-catolici. — La *litere și filozofie*: 2792 studenți, 3860 studenți. — La *științe* 975 studenți. — La *medicină* 3094. — La *farmacie*: 769 studenți și studenți — La *medicină veterinară*: 333. — La universitatea din capitală am avut *peste 22 mii* studenți și studenți în anul 1928—1929.

Cântarea bisericească. Din Brașov se anunță: Cântarea bisericească a avut în deobște la Brașov un frumos trecut. Nu se poate uita bătrânul profesor Dima, compositor și cântăreț. În timp de război, și câțva vreme după război, cum era fatal, nici un fel de cântare nu putea lua viață. Unul din modeștii luptători, pentru readucerea la vechea faimă a corului bisericesc, este tinărul teolog Ionel Brânzea, modest ca om, dar spornic la muncă: a înjghebat un mare cor bisericesc, care astăzi este lauda Brașovului. Exemplu viu au avut învățătorii cursiști adunați pentru o lună la Brașov, și toți au promis solemn ca, în îndepărtatele unghiuri ale țării, să imite pe tinărul măestru Ionel Brânzea.

Școli secundare desființate sunt, în părțile ardelen, următoarele: gimnaziile de băieți din: Câmpeni, Baia de Arieș, Sibiu și Tg.-Lăpușului; școala normală din Satu-mare se contopește cu cea dela Zălau în Careii-mari; școala normală din Abrud trece la cea din Tg.-Murăș; la școala normală din Grădiște se suprimă clasa I; liceul de băieți din Zălau se desființează în cursul superior; la liceele de fete din Lugoj, Deva, Sighișoara și Dej se desființează cursul superior, ear la gimnaziul de fete din Lipova clasa I.

Concurs Organul oficial al eparhiei Clujului, *Renasterea*, din 10 August a. c., publică următorul concurs pentru predică: «Protopopiatul Cluj publică prin aceasta concurs pentru o predică, cu caracter religios și științific, asupra combaterii alcoolismului. Termin 1 Noemvrie 1930. Premiul 2000 Lei. Manuscrisele se vor înainta oficiului protopopesc ort. rom. din Cluj».

Ortodoxismul face progrese în Cehoslovacia: 160 mii de suflete au trecut la ortodoxie și, în 123 sate, au construit 88 biserici, 3 mănăstiri de călugări, 2 mănăstiri de călugărițe, și o tipografie eparhială. — În Berlin a crescut numărul ortodocșilor nemți atât de mult, încât sf. liturghie se slujește în limba germană pentru nemți.

Anunț. Dela direcția liceului «Gh. Lazăr» din Sibiu: Se aduce la cunoștința celor interesați, că cererile de înscriere la examenul de admitere pentru clasele I și IV, cererile de înscriere în cl. II, III, V, VI și VII ale celor promovați în lunie, cererile de înscriere ale repetenților tuturor claselor, la liceul «Gh. Lazăr» din Sibiu, se primesc până în 31 August 1930. — Cererile de înscriere ale elevilor promovați sau repetenți în urma examenelor de corigență, se înaintează între 6—8 Septemvrie. Cererile de înscriere ale elevilor pregătiți în particular se înaintează între 11—12 Sept. — Cererile trebuie timbrate cu timbru legal și însoțite de: Extractul de naștere, Actul de botez, Actul de vaccinare sau revaccinare, certificatul de cetățenie, certificatul de studii al elevului. — Examenele de corigență se țin între 1—5 Sept.; de admitere în cl. I-a se țin între 1-4 Sept., de admitere în cl. IV-a se țin între 7—12 Sept.; de diferență, sumare integrale se țin între 5—7 Sept., particulare între 1—10 Septemvrie.

Pagina pastorală

De praznicul Adormirii Născătoarei de Dumnezeu

Frați creștini, — Maica Domnului se pregătește de moarte; face acest lucru în urma unei descoperiri din partea arhanghelului Gavriil, care înainte cu trei zile a vestit celei fără de prihană trecerea dela cele pământești. Luând înștiințare dela inger, mângâitoarea oamenilor, a fost pătrunsă de-o cutremurare tainică, d'un fior sfânt și dându-și seama că pentru ultima oară va trebui să dea iar ascultare cuvântului trimis din cer, a și început îndată să se pregătească pentru a trece la cele veșnice. — Dar când Maica vieții aștepta încercarea morții, elementele firii au ieșit, precum ne spune tradiția, din mersul lor obișnuit.

Precum la moartea Fiului ei, a Mântuitorului nostru Isus Hristos, pământul s'a cutremurat, soarele înroșindu-se și-a ascuns fața, pietrele s'au despicat și morții au înviat, încât sutașul care păzia pe păzitorul lumii a rostit cuvintele: «cu adevărat Fiul lui Dumnezeu a fost acesta», așa acum la adormirea Maicei preacurate, tunet mare se făcu, nouri s'au coborât asupra locașului unde odihnea pururea fecioara Maria. Sfinții Apostoli trimiși în cele patru stihii ale lumii pentru a vesti oamenilor vestea cea bună și mântuitoare a împărăției lui Dumnezeu și a boteza toate neamurile în numele lui Hristos, s'au văzut împedecați pentru moment în sfânta lor misiune, împedecați — după cum ne spune o legendă creștină — de-o sfântă chemare, care i-a umplut de un dor arzător după locul de unde-au plecat predicând, după îndepărtatul Ierusalim, după muntele pămîntirii, după grădina Ghetsimani, de unde glasul tainic, al celei ce se pregătea de moarte, îi chema: «Apostolilor dela margini, adunați-vă aici în satul Ghetsimani, îngropați trupul meu; iar tu Fiul meu și Dumnezeul meu, primește duhul meu». (Svetilna zilei).

Apostolii au venit, dând onorurile de pe urmă preacuratului trup al Fecioarei.

În timp ce chema pe apostoli, Fecioara Maria se ruga învățătorului lor, dumnezeescului ei Fiu, se ruga, dupăcum l-a văzut pe el rugându-se; s'a urcat pe loc înalt, în munte și acolo se ruga în liniște, pentru o trecere ușoară dela cele pământești.

Astăzi, când Sf. noastră biserică serbează Adormirea Maicei Domnului, transportându-ne în duh, lângă sicriul ei sfânt, ce vom putea oare spune? Preacuratei Fecioare, ce cuvinte de laudă și de preamărire îi vom aduce? Smeritei fiice a fericitorilor părinți, Ioachim și Ana, cum îi vom face descrierea vieții?

Crescută cu deosebită îngrijire la templu, de mică a fost închinată lui Dumnezeu. Acolo petrecea tot timpul în rugăciuni și în lucruri pioase. Și-odată, în timpul unei ore de rugăciune, o vedenie preamărită i se arată: Gavriil căpetenia oștilor cerești aduce aceste umile fiice închinăciune din cer și o solie dzească: «Bucură-te, cecace ești plină de dar, Domnul este cu tine... Nu te teme Marie, căci ai aflat har înaintea lui Dumnezeu; iată vei lua în pânțe și vei naște fiu, și vei chema numele lui Isus... Cum vor fi acestea, de vreme ce de bărbat nu știi? replică sfioasă preacurata Fecioară: «Duhul Sfânt va veni asupra ta și puterea celui înalt te va umbri. Și de aceea ființa sfântă ce se va naște din tine, Fiul al lui Dumnezeu se va numi... căci la Dumnezeu nu este nimic cu neputință. — (Luca 1, 28—38.) Soliei ingerului a dat răspuns plin de sublimă umilință: «Eată, roaba Domnului, fie mie după cuvântul tău.»

Prin acest răspuns, frați creștini, am putea zice că fecioara Maria a luat parte efectivă la lucrarea mântuirii noastre, prin consimțământul său, prin supunerea sa desăvârșită voinții divine, s'au împreunat în minune ipostatică natura omenească cu cea dumnezească în persoana lui Isus Hristos, Fiului lui Dumnezeu. — *Din Fiul lui Dumnezeu ce este din eternitate, El se face acum și flu al omului; din Dumnezeu adevărat se plasmuește, în sângeirile Fecioarei preacurate, om adevărat.*

Meritul preacuratei Fecioare nu se oprește aici. Dacă a purtat în pânțe pe Hristos, ea l-a și crescut, l-a legănat cu dragoste de mamă, s'a îngrijit pas cu pas, zi de zi de el. Cu câtă îngrijorare nu l-a căutat când pruncul Isus a rămas în templu la etatea de 12 ani.

Meritul Fecioarei ia proporții neobișnuite în timpul activității, și mai ales al patimei, Mântuitorului. — Cu el se bucură, cu el se întristează de El se mângâie, cu el suferă, împreună pătimește mama cu fiul.

Mamă dulce și credincioasă ce i-a fost, credincioasă i-a rămas până la sfârșit.

Toate acestea le-a făcut Fecioara Maria, frați creștini, dând astfel exemplu de gradul de virtute la care se poate ridica o femeie.

Pentru astfel de virtuți nu numai oamenii o preamăresc, dar și cetele ingeresti i se închină. Biserica noastră și Sf. Părinți o măresc în prea frumoase inime.

După ce i-am văzut curățenia, umilința, desăvârșita ascultare, râvnă ce a avut pentru cele cerești, nu ne mai rămâne, decât să ne rugăm preafiericitei Maice a lui Dumnezeu, așezată acum pe scaunul mării în cer, să ne ajute și să ne învețe și pe noi să trăim virtuțile pe care pururea Fecioara le-a semănat pe pământ. — Amin.

Gheorghe Secaș.

Nr. 353/1930.

(39) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a Bod, tractul protopopesc al Brașovului, se publică prin această concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele viitorului preot sânt următoarele:

1. Sesiune parohială de 32 jug. pământ.
 2. Casă parohială având patru camere, bucătărie etc. în bună stare.
 3. Leafa dela stat.
 4. Venitele stolare, conform hotărârii adunării protopopești, aprobate de Ven. Consiliu arhiepiscopesc.
- Doritorii cari vor să reflecteze la acest post de paroh, sânt rugați a se prezenta în decursul timpului de recurs, într-una din Dumineci, în biserica din Bod, spre a lua contact cu credincioșii.

Oficiul protopopesc al tractului Brașov, în înțelegere cu Consiliul parohial întrunit în 15 Iunie a. c.

Brașov, la 15 Iunie 1930.

Dr. I. Blaga
protopop.

Nr. 196/1930.

(42) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III Bârcea-mică, din protopopiatul Deva, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

Cele fașionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat: sesiune parohială 12¹/₂ jug. catastrale pământ arabil; dela 40 familii câte 1 ferdela cucuruz smicurat: stola obișnuită în protopopiat.

Concurenții își vor înainta cererile concursuale, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc în termenul deschis și se vor prezenta în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Deva, la 22 Iunie 1930.

Oficiul protopopesc ort.-român al tractului Deva în înțelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Duma
adm. protopopesc.

În editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS

profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată

de

Dr. DUMITRU STANILOAE

profesor la Academia teologică „Andreiană”

Prețul Lei 400.—, plus spese postale Lei 20.—

Librăriilor și direcțiilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Mersul trenurilor

— Din gara Sibiu —

	Pleacă spre:	Sosește dela:
Alba-Iulia	4 ¹⁰ , 13 ⁴⁵ , 17 ⁴⁵	8 ⁰⁰ , 17 ²⁵ , 22 ⁰⁰
Brașov, Făgăraș	4 ⁰⁰ , 10 ⁰⁰ , 17 ⁰⁰	8 ³⁰ , 12 ²⁵ , 20 ⁰⁰
Ciznădie	5 ⁴⁰ , 13 ¹⁵ , 18 ¹⁰	7 ⁰⁰ , 15 ³⁰ , 20 ³⁰
Copșa mică	0 ⁵⁴ , 4 ³⁰ , 10 ¹⁰ , 13 ³⁴ , 15 ⁴⁰ , 19 ¹⁰	1 ³⁴ , 5 ²⁷ , 9 ⁰⁰ , 15 ³⁰ , 17 ⁴⁰ , 20 ⁰⁷
Ocna-Băi	6 ³⁰	7 ⁵⁵
Peatra Olt, Buc.	4 ²⁰ , 15 ¹⁸ , 18 ³⁵ acc.	0 ⁴⁵ , 13 ¹⁴ , 11 ^{acc}
Sihgheșoara, Agn.	5 ³⁵ , 16 ⁰⁰	7 ⁴⁰ , 16 ⁰⁰

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

și

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici

profesor la Facultatea Teologică din Cernăuți

Curs oral în limba germană, ținut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut și mai adăugit ulterior

Traducere

de

Mitropolitul Atanasie Mironescu

fost Primat al României

PREȚUL: Volumul I Lei 130.—

„ II „ 150.—

„ III „ 120.—

„ IV „ 200.—

plus spese postale Lei 30.—.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului”

Scurte meditații pentru preoți, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană

de

Ioan Moșoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Prețul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi citit această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

A apărut în ediție nouă și se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgia bisericeii ortodoxe

cursuri universitare

de

Dr. Vasile Mitrofanovici

fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuți

Prelucrate, completate și editate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavski

și acum din nou editate și completate

de

Dr. în teologie și filozofie

Nectarie Nicolae Cotlarciuc

arhiepiscop și mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Prețul Lei 650.—, plus spese postale Lei 30.—

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broșura:

„Profeții mesianice în vechiul Testament”

texte alese de dl **NICOLAE NEAGA**, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentru că să fie cât mai accesibile la instrucțiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanța lor mesianică. Prețul unui exemplar e Lei 55.—. Librăriilor și direcțiilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii și țesături românești**, de dna **MINERVA SCHAFER n. COSMA**

Album de broderii și țesături rom. vol. II 600
Caietul I Modele de cusături românești 25
„ II „ „ „ „ „ (8 foi) 40
„ III „ „ „ „ „ „ „ (8 foi) 80

Se pot trimite și prin poștă alăturând 10 lei spese de poștă.

Au apărut:

Manuale de limba română

de **E. HODOȘ**

I. Carte de citire și Gramatică

pentru clasa a 4-a secundară;

II. Noțiuni de Stilistică și Poetică și Carte de citire

(pentru Istoria Literaturii); și

III. Elemente de Ist. Literaturii

Se găsesc de vânzare la **LIBRARIA ARHIDIECEZANA** în Sibiu

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărți

ale

Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSKI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuți. Prețul Lei 400.—. La comande se alătură Lei 20.— pentru spese postale.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura cartea:

Înalt Prea Sfinția Sa Patriarhul României

DR. MIRON CRISTEA

Înalt Regent

OMUL și FAPTELE

Contribuțiun la studiul istoriei bisericeii române ortodoxe contemporane

de

ION RUSU ABRUDEANU

Volumul I

Prețul Lei 500.—, plus spese postale Lei 20.—. Suma se poate trimite prin mandat poștal.

A apărut, în a treia ediție, romanul:

MARTIRII,

de **Constanța Hodoș**, cu o prefață de Ion Gorun. București, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Prețul 60 lei, și porto.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

CURS

de

Indrumări misionare

pentru folosirea studenților în teologie, preoților parohi și misionarilor eparhiali

de

Dr. VASILE GH. ISPIR

profesor la Facultatea de teologie din București.

Prețul Lei 440.—, plus spese postale Lei 20.—

Anunțuri și publicații se primesc cu prețuri câmpătate, la administrația ziarului:

Telegraful Român

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura:

Memoriile unui Duhovnic

Studiu pastoral

de

VASILE GAN

protopop

Prețul Lei 100.—, plus spese postale Lei 15

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viața lui Isus

de

Giovanni Papini

în românește de

ALEXANDRU MARCU

Prețul Lei 180.—, plus porto poștal Lei 15.—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile și de o execuție foarte frumoasă.

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comșa**, hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă și populară între cărțile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpați, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Prețul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul și Vieritul** 50 lei și tomul III **Legumăritul și Florăritul** 60 lei. Tus-trele tomurile, broșate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei și taxa poștală cu recomandare 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. **D. COMȘA** în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite prețul de mai înainte sau cu ramburs.

Reclama este sufletul comerțului

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR

Cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ș. a., pentru școale și particulari, de **E. HODOȘ**. Un volum de 216 pagini. Prețul 120 lei, și porto poștal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cartea este recomandată, din partea forurilor superioare, pentru a se procura pe seama On. preoților și a bibliotecilor parohiale.